

I Guds händer - Vägsträcka 33 Mellanösternkonflikt Dan 8:1 - 14

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-05-14
Senast uppdaterad 2008-05-27

Synen i Susa 8:1 - 2

Under det tredje året av kung Belshassars regering hade jag, Daniel, en syn som följde på den jag tidigare haft.

I denna syn – jag var då i den befästa staden Susa i provinsen Elam – i denna syn stod jag vid Ulajfloden.

Det åttonde kapitlet inleder något nytt i Daniels bok. Först gäller det språket. Andra till sjunde kapitlet är skrivna på arameiska, det språk som babylonierna förstod och som var ett slags världsspråk på denna tid. Nu återgår författaren till att skriva på hebreiska, det språk som bara judarna förstod, och som han använt i början av boken, kap 1:1-2:4.

Men det som förändras är också tankarna. Nu handlar profetian om hur hedningarna förhåller sig till Israel, Guds folk. Under persiskt regemente får Israels folk vända tillbaka till Israel och får bygga upp landet och staden Jerusalem. Under grekiskt regemente, särskilt under Antiokus Epifanes, blir både staden och templet på nytt förstörda.

Daniel befinner sig nu i tredje året av Belshassars regering. Det är två år efter den syn han berättar om i kapitel 7. Både kapitlen 7 och 8 inträffar före Belshassars fest i kapitel 5. Vi befinner oss i mitten av 550-talet f Kr. Kroppsligen befinner sig Daniel i Babel. Men synen för honom flera mil därifrån, till Susa i landskapet Elam (Jfr Hes 8:3, 40:1ff).

Susa är en av de viktigare städerna i det framväxande Persien. Det är här Ester kröns till drottning (Ester 1:2,5, 2:3,5). Det är här Nehemja är munskänk hos kungen (Neh 1:11). En bit därför rinner Ulaj, förmodligen en kanal mellan två floder. I Susa blev Hammurabis berömda lagtavlor funna år 1901. Denna lag har påverkat många länders lagar i Mellanöstern. Den tros härstamma från 2000-talet f Kr. Med andra ord: Daniel befinner sig i den syn han får i en stad, som senare skulle bli en huvudstad i det persiska riket. Enligt traditionen har Daniel blivit begravd i Susa.

Baggen - Mediens och Persiens kungar 8:3 - 4

Jag fick se en bagge som stod vid floden. Den hade två horn. Båda var långa, men det ena var längre än det andra och hade växt fram senare. Jag såg baggen stå mot väster, mot norr och mot söder. Inget djur kunde stå emot den och ingen kunde rädda något ur dess våld: den gjorde vad den ville och fick stor makt.

Daniel får nu i sin syn se en bagge med två horn; det ena hornet är längre än det andra och kom till senare. Daniel får se hur baggen stängas åt väster, åt norr och åt söder (v 4). Men inte åt öster. (Jfr dessa tre riktningar med björnen med tre revbenen i gapet, se 7:5). Ingen kan stå emot den. Den får stor makt. Den gör vad den vill (v 4).

I 8:20 sägs att baggen representerar både kungarna av Medien och Persien. De två rikena levde i allians med varandra. Det fanns på denna tid inte ett självständigt mediskt rike. Detta medisk-persiska rike bestod i 200 år ända tills Alexander den store dök upp på scenen.

Daniel ser att baggen stänger åt alla håll utom mot öster. Detta sägs om det persiska riket under kung Kyros. Kyros och hans efterträdare lade under sig stora delar av Orienten och Mindre Asien Syrien och Palestina.

Bocken - Alexander den store 8:5 - 8

Då såg jag en bock komma västerifrån och fara över hela jorden utan att vidröra marken. Den hade ett mäktigt horn mellan ögonen. Bocken nådde fram till baggen med de två hornen – den som jag sett stå vid floden – och störtade mot den med ursinnig kraft. Jag såg bocken komma alldeles inpå baggen och uppretad stöta till den, så att de två hornen bröts av, utan att baggen förmådde stå emot. Den vräkte baggen till marken och trampade på den, och ingen kunde rädda baggen ur dess våld. Bocken fick en väldig makt, men när den var som starkast, bröts det stora hornet av, och fyra mäktiga horn sköt upp i

dess ställe, mot himlens bra väder-streck.

Plötsligt kommer en getabock västerifrån. Allt går blixtnsnabbt för bocken. Den tycks flyga över marken. Den far fram över hela jorden utan att vidröra marken. Den ser förskräcklig och farlig ut. Ett stort horn skjuter fram mellan ögonen. Bocken och baggen möts. Det blir en våldsamt kollision. Baggen kan inte skydda sig. De två hornen som baggen har bryts av. Ingen kan rädda baggen.

Vad Daniel här ser i sin syn flera hundra år tidigare är Alexander den stores vilda framfart 336-323 f Kr. Hans erövringar går oerhört snabbt. Vi bevittnar världshistoriens första blixtkrig. När bocken slår ned baggen kan man ana den hämnd som grekerna nu låter komma över perserna. Perserna hade en gång härjat i deras land, och detta var något som grekerna varken kunde glömma eller förlåta. Bocken kastar nu baggen till marken och trampar på den.

Alexanders styrkor möter och besegrar perserna vid floden Granicus i Mindre Asien år 334 f Kr, och detta är början på att hela perserriket blir besegrat. Ett år senare står slaget vid Issus nära den nordöstra delen av Medelhavet. I oktober 331 f Kr bryts Persiens makt ned helt vid Gaugemala nära Nineve. Alexander fortsätter sina erövringar ända bort till Indien. Vad Daniel ser är resultatet av grekernas seger över perserna, inte de olika slagen och bataljerna.

När bocken var som starkast (v 8), då den tycktes som mest oövervinnerlig, tappade den sitt horn; det bröts av. Bocken för-lorade sin makt. Detta syftar på Alexander den stores plötsliga död; han dog endast 33 år gammal. Hans rike delades mellan fyra av hans generaler. General Kassander fick Makedonien och Grekland, General Lysimakus fick Tracien och Bitynien, General Seleukus fick Syrien och Babylonien, och general Ptolemaios fick Egypten och Israels land. Detta ser Daniel i de fyra mäktiga horn som snabbt skjuter upp mot himlens fyra vädersträck (v 8).

Men snart blir det scenväxling igen.

Det lilla hornet - Antiokus Epifanes 8:9 - 12

Från ett av hornen sköt ett annat horn ut, ett helt litet, som därpå växte sig mycket stort, mot söder, mot öster och mot det härliga landet. Det växte upp till himlens här och kastade några ur hären och några av stjärnorna ner till jorden och trampade på dem. Ja, han växte ända upp till fursten över hären, berövade honom det dagliga offret och vanhelgade tempelplatsen. Mot det dagliga offret skedde ett övergrepp: en truppstyrka sattes in, som slog sanningen till marken och hade framgång i vad den gjorde.

Scenväxling: Från ett av hornen skjuter ett annat horn ut, ett helt litet (v 9). Och det växer mot söder och mot väster och mot det härliga landet (v 9). När Daniel ser detta bryter kallsvetten ut på hans panna. Han anar att det han ser har med Israels land att göra.

Det lilla hornet syftar på Antiokus Epifanes som tillhörde seleukidernas släkt (175-164 f Kr). Hans härar drar söderut och besegrar Egypten, de går mot öster och erövrar Medien, Persien och Armenien, och de når in i det härliga landet, Kanaans land, Palestina, ja, kanske främst in i Jerusalem. Hans rike breder ut sig åt alla håll och blir mycket stort (v 9).

Men det växte inte bara på bredden utan också uppåt, ja ända upp till himlens här, och kastade några ur hären och några av stjärnorna ner till jorden och trampade på dem. Kanske syftar detta på att när Guds folk besegras lider deras skyddsänglar nedslaget. Det kan också syfta på att de förnämsta bland folket besegras och förnedras.

Ja, Antiokus går ännu längre, han angriper Gud själv, han som är fursten över hären (v 11). Han når inte ända fram till Guds majmen men han berövar honom det dagliga offret och vanhelgar tempelplatsen (v 11). Han förbjuder offren i templet. Han låter bygga altaren åt hedniska gudar. Han inför dyrkan av den olympiske Zeus i templet. Allt profaneras. Svin offras i templet. Han slaktar judar. Han sätter sig själv i Guds ställe. Han slog sanningen till marken (v 12), vilket betyder att skrift-rullar med lagen blev sönderrivna och uppbrända. Han förbjuder omskärelse. De som låter sina gossebarn bli omskurna dödas och barnen hängs om halsen på dem. (Se 1 Mack 1:57-64.) Fruktansvärd var vreden som drabbade Israel. (1 Mack 1:64)

Hur lång tid? 8:13 - 14

Då hörde jag en ängel tala, och en annan av de heliga sade till denne som talade: "Hur lång tid avser synen med det dagliga offret, den vanhelgande överträdelsen och templet och härligheten som blir utlämnade till att förtrampas?" Denne svarade honom: "Efter 2 300 kvällar och morgnar kommer templet att få sin upprättelse."

Hur lång tid? frågar en ängel (v 13). Guds folk i nöd har ofta frågat så. Hur länge, o Gud, skall ovännen få smäda och fienden oupphörligt få förakta ditt namn? (Psalt 74:10) Svaret blir: Efter 2 300 kvällar och morgnar kommer templet att få sin upprättelse (v 14). Eftersom det finns en kväll och en morgon varje dag blir detta 1150 dagar. Så lång tid var mellan det att Antiokus

vanhelgade templet och Mackabéus sätter det i stånd och inviger det. (1 Mak 1:54 och 4:52-59). Budskapet i detta är att prövningens tid är begränsad.

Rasta och BE-grunda!

Slå dig ned hos Daniel i Susa. Repetera dessa händelser som Daniel ser och berättar om. Vem är baggen?

Vem är bocken? Kan du berätta något om dem?

Vem syftar det lilla hornet på? Hurudan var han?

Vad gjorde han med Israels folk och i Jerusalem?

Lev dig in i hur Guds folk måste känt sig under hans tid.

Be

Ur djupen ropar jag till dig, Herre.
Herre, hör min röst,
låt dina öron lyssna till mina böners ljud.
Om du, Herre, vill tillräkna missgärningar,
Herre, vem kan då bestå?
Dock, hos dig är ju förlåtelse,
för att man må frukta dig.
Jag väntar efter Herren, min själ väntar,
och jag hoppas på hans ord.
Min själ väntar efter Herren
mer än väktarna efter morgonen,
ja, mer än väktarna efter morgonen.
Hoppas på Herren, Israel. ty hos Herren är nåd,
och mycken förlossning är hos honom.
Och han skall förlossa Israel från alla dess missgärningar.
(Psalt 130)